

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 Ֆր.

Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍՈՒՄԱՆ

Օրկու քիւր մէկ ծրարով

Տարեկան 14 Ֆր.

Վեցամսեայ 7 Ֆր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

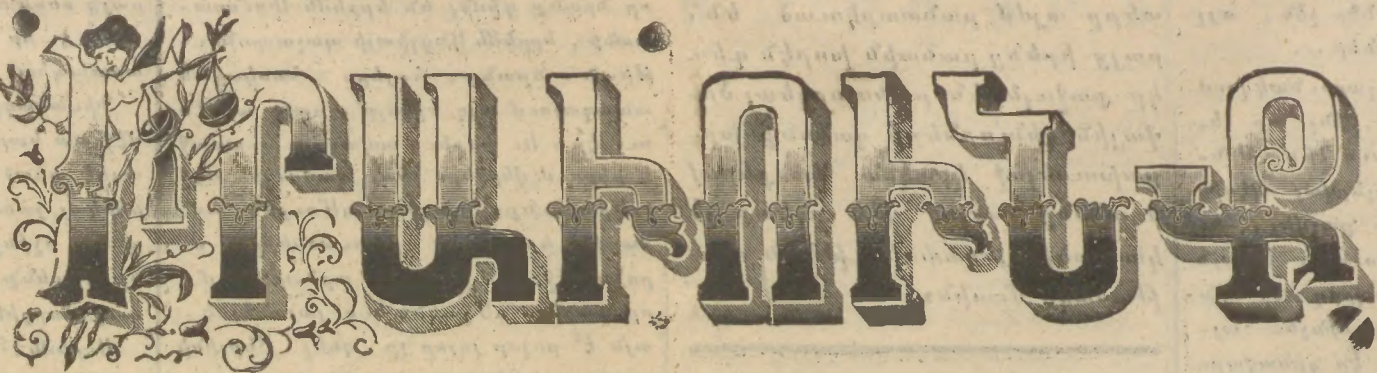
Տարեկան 2.60 Տոյար

Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԵԻԿ

Ծախցման տողը

20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿՆԱ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՑԻ

Rédaction du journal

«Travounk»

ВАКНА (Ву гарне

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Ир вунк»

ВАРНА

Գրողները եւ չեն

տրոշիր

ՊԵՏՈՒԹԱՆՅ ՀԱՄԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր նախորդ թուի խմբագրականով խոստացած էինք բացատրել թէ Արեւելքը խաղաղեցնելու համար պետութեանց համաձայնութիւնը մօտ ըլլալ կը թուի մեզ: Կուգանք մեր այդ խոստումը կատարել:

Անվիճելի ճշմարտութիւն մընէ թէ կէս դարէ աւելի է որ Թուրքիան իր գոյութիւնը կը պարտի մեծ պետութեանց անհամաձայնութեան, մանաւանդ Անգլիոյ և Ռուսիոյ: Ասոնց շահերու հակառակութիւնն էր որ նախ խռիմի հռչակաւոր պատերազմով Ռուսիոյ ճամբան դէպի Պոլիս գոցուեցաւ՝ նոյնիսկ բերաւ որ եւրոպացի զինուորներու արեան գնով և միլիոնաւոր ոսկիներու մսղումով: Անգլիան գլխաւորապէս այդ զոհողութեանց հարկադրողը Հնդկաստանի և Արեւելքի մէջ իր շահերու ապահովութիւնն էր, որոնց կը սպառնար Ռուսիոյ յառաջխաղացումը դէպի Հայաստան և դէպի Կ. Պոլիս:

Այսօր քաղաքական պարագաները չափազանց փոփոխութիւն կրած են: Ռուս-ճարտական պարտադրին Ռուսիոյ աննպաստ հետեանքը և անգլո-ճարտական շահեկանութիւնը Ռուսիոյ աչքէն ելած ոչ յաւիտեանապէս գէթ երկար ժամանակի համարձեցնահետացուցած են Հնդկաստանի մասին իր փայփայած երեւակայութիւնները ու յոյսերը: Մօտ ժամանակէն վերակազմուելիք ազատական ռուս պետութիւնը պէտք պիտի զգայ ամեն բանէ աւելի իր լայնածաւալ երկիրը բարեկարգելու և հարկւրաւոր միլիոններէ բաղկացած իր յետամնաց բնակչութիւնը կրթելու և զարգացնելու: Այլաստանք և ժամանակ պահանջող այս ներքին անհրաժեշտ գործերը ամբողջ դար մը չպիտի թողուն ազատական Ռուսիոյ որ արտաքին աշխարհակալութեանց վրայ մտածէ: Հետեւաբար ամեն պարագայի մէջ իր շահերը պիտի պահանջեն որ ցամաքի կողմէ իր շուրջը դատնուող դրացի երկիրները իրեն

վտանգ սպառնացող խաղաղութեան մը մէջ ապրին, կարելի եղածին չափ սրաքուռ քոռօն պահպանելով: Ահա այս է Ռուսիոյ արդի և մերձակայ ապագայի քաղաքականութիւնը: այն Ռուսիոյ որ ասկէ քանի մը տարի առաջ յիմար աշխարհակալութեան մը ձգտումներուն անձնատուր ինքզինք կաշկանդել թակարդի մը մէջ գլորեց, ուր ինք իրմով իր ներքինով, զբաղել հարկատուած է այլ ևս:

Արեւելքի ճակատագրին վրայ տիրական ազդեցութիւն ունեցող ռուս պետութեան այս վիճակը առիթ տուաւ Անգլիոյ որ կարգ մը խնդիրներու հետքի բազմիցս պայտպանութիւնը ապերախութեամբ փոխարինող Թուրքիոյ մասին ալ համակայնութիւն մը առաջարկէ Ռուսիոյ: Արդէն ամիսներէ ի վեր բանակցութիւնները սկսած են և եթէ գործերը դանդաղ առաջ կերթան, պատճառը ռուս նախարարութեան անկայուն դիրքի մը մէջ գտնուելն է յեղափոխութեան հետեւանքով:

Արեւելքի խաղաղութիւնը ապահովելու և երկիրը զարգացման մէջ դնելու համար անգլո-ռուս համաձայնութեան մը բանակցութիւնը իրեն նեցուկ ունի Ֆրանսայի և Իտալիոյ հաճութիւնն ալ: Գալով Գերմանիոյ որչափ որ սա փոքր Ասիոյ մէջ իր շահերը առաջ քշելու համար Սուլթանի կառավարութեան պայտպան ուզէ մնալ, քանի մը մեծ պետութեանց հաւաքական համաձայնութեանը հակառակութիւն փորձելը վտանգաւոր տեսնելով, ստիպեալ է իր անմիջական շահերուն մասնաւոր ապահովութիւն մը ձեռք բերելու փոխարէն համակերպել անոնց, և արդէն Պաղատի երկաթուղիի գծին Գերմանիոյ արտօնութիւնը Անգլիա և Ռուսիա յարգելով զանի գոհացուցած կը նկատուին:

Աւստրիա բնաւ չպիտի հակառակի Փոքր Ասիոյ մասին կայանալիք համաձայնութեան: ու

րովհետեւ Թուրքիոյ այդ մասին մէջ ինք հին կամ նոր ունէ մասնաւոր ձգտում մը ունեցած չէ:

Ըսել է Թուրքիոյ ասիական մասին մէջ անգլո-ռուս համաձայնութեան մը դէմ արտաքին հակառակութիւնները այլևս հարթուած կարելի է նկատել: Միմիայն կը մնայ համաձայնութեան պայմանները վերջնականապէս կնքել և գործադրութեան հարկադրել Թուրքիան:

ՇՈՒՇԻԻ ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՐԻԻՆ

Յուլիս 12 Շուշի

Գնեւերալն անձամբ գնաց դէրքերը և վերադարձաւ, յորդորելով հայերին դադարել... և անցաւ Թուրքերի մէջ: Կարգաւորութիւնը շարունակվում է նոր կարգով: Գնդակի որոտը խլացնում է ողը, խլացնում է և մարդուն, Սովորել, ընտելացել ենք: անցեալ տարվայ նման չի ազդում մեզ վրա: Առաջներովս դիմել են տանում, արիւնք կաթկթելով: ոչինչ՝ սրտապնդվել ենք: Էլ վաշվոց, էլ լաց ու կոծ չը կայ: անցեալ տարվայ նման...

Ինչից սկսվեց այս դժոխային խաղը: Այսօր առաւօտ վերին թաղի եկեղեցուց ցած, Չալոնց տան մօտ, Սահակ անունով մի հայ են սպանել Թուրքերը, պարտեցում քնած մի հայ: Դախ խելդ են նրան պարտնով և ապա մորթել զաշոյնով: Դատական քննիչը, ոստիկանապետը և բժիշկը գնացել են գննութեան, իսկ հայերը գնացել են դիմել վերջնելու, յանկարծ Թուրքերն սկսել են դէրքերից դրանց վրա գնդակ արձակել: մէկ-երկու համարելուց յետոյ, պատասխանել են հայերը: Ահա այդտեղից է սկսվել կոռը: Այդ վկայեցին և յիշեալ պատմեանները: Սակայն կուր իսկական պատճառը, ինչպէս հաւատացնում են, հետեւեալն է: Մի քանի օր սրանից առաջ բանտարկվեց Նալաֆ-Գուլի Չիւանչիլը իր յայտնի ոճրագործութիւնների համար: Այս դէպքը գրգռել է Թուրք ամբոխին: Մի անգամ նրանք կամեցել են յարձակվել բանտի վրա և ազատել նրան, բայց Գուլիչապովի սպանալիքը յետ է կասեցրել նրանց այդ դիտաւորութիւնից: Իսկ երէկ քաղաքումս լուր տարածվեց, որ նրա համար ճաց տանելու ժամանակ հացի մէջ բռնել են մի նամակ այսպիսի բովանդակութեամբ:—միջնէ հինգշաբթի օրը կամ քիզ պէտք է գոռով այդտեղից ազատել ք, կամ պիտի կոտորվենք...:

Գուլիչապովը Թուրքերի թաղից վերադարձաւ և հետը բերաւ գասառապետի դիւանատան ծառայող հայերին: Նա կապել է այնտեղ Թուրքերին և հրամայել զաղարեցնել կոտորածը այնպէս, ինչպէս սկսել են, թէչէ ինքը պիտի գործէ Թուրքերի դէմ: Իրբեւ առաջին սկսողի: Թուրքերն իրանց սովորական երգումներով կամեցել են հաւատացնել նրան, որ նախադարձակը հայերն են եղել և ոչ թէ իրանք և խնդրել են իրաւունք տալ իրանց և ժամկայ ընթացքում ջնջել բոլոր հայերին: «Դուցէ հաւատայի ձեր խօսքին: Եթէ առաջին համազարկը զուք չը լինէիք տուած դիակ բաց աւող պաշտօնեաներին և իմ տանից մօտ լինելով գնդակները չը թափվէին տանս մէջ: ահա դրանք», պատասխանել է գնեւերալը և ցոյց տուել նրանց իր տանից հաւաքած գնդակները:

Ինչ կը լինէր մեր ճարը, եթէ այդ փորձը կատարած չը լինէր իրան գնեւերալի վրա...

Սկսվեց հրդեհ: Այրվում են վեցերորդ չրջանի՝ Ղոււմուխ թաղից ցած հայերի և Թուրքերի տուներ: Այրվում է և Աղա-Իրզայի տունը, որը Թուրքերը իրանք հրդեհեցին: Երբ որ նրանց սպանում է այնտեղից փախչելու վտանգը, իրանք հրդեհում են և փախչում: Դա Թուրքերի ամենաամուր դէրքերից մէկն էր...

Հրացանաձգութիւնը սաստկացաւ: Ռուսները չեն վստահում Թուրքերի թաղը գնալ: Նրանց սպանում են, հայհոյում, պղծում: Մի դիւնորի խօշալուրից գալիս հրացան են արձակում, մօտենում, հանում վարտիկն ու կօշիկները և իրան ծնծում բաց թողնում: Նա լալով եկել է հայի թաղը: Հագցրին նրան վարտիկ և կօշիկներ:

Այրվում է խանի աղվկայ թաղնիքը, վերելից հայերի տներ և ներքեւից Ջաֆար-բէկ վեզիրովի (նախկին Ասրի-Բաբայի) և նրա շարքի տները:

Գուլիչապովի բնակարանի վրայ (տուն Ասրի Աղինեանի) անհամար գնդակներ են թափվում Թուրքերի կողմից: Մօտենում է և հրդեհը - Նա թողեց այդ տունը և տեղափոխեց «Մարդիկ» հիւրանոցը:

Այդտեղ են թափվում և միւս ռուս աստիճանաւորները:

Յուսահատական կոռէ է: Թուրքերը աշխատում են «դունդուն» գնդակները համազարկելով խլացումով սարսափ ազդել հայերին, բայց միշտ յետ են նահանջում: Մեր ինքնապաշտպանութեան ոյժը կուռում է անվեհեր և առաջով և անձնուրուրեամբ, քան անցեալ տարի: Կուր մէջ զինված կը

ներ եւ աղջիկներ եւս կան : Դրանք փափկասուն հայ տիկիներն են , այլ անձնուրած հայրենասէրներ ...

Ամբողջ գեղեր կուր շարունակվում էր նոյն ուժգնութեամբ , ինչ որ երէկ : Մէջ ընդ մէջ լսվում էին թրնգանօթի ձայներ : Գիշերվայ կէսից զօրքը դադարել է , յետ քաշվել , եւ կուռում են հայ ու թուրք : Միայն թուրքերի թաղում ապրող օսեփն ապայ Ձերնեպսկին , որ մինչեւ այսօր թուրքերին կրթում էր զինավարժութեան մէջ եւ որի այդ սխրագործութիւնը քաջ յայտնի է գեներալին , իր հարիւրակով ուղղակի կուռում է հայերի դէմ յարձակման առաջին րոպէից սկսած՝ դէպի զուլումի թաղը եւ շնորհիւ միջամտութեան ու խանգարման հայերը այստեղ զոհեր ու վիրաւորներ են տալիս : Նրանց գնդակներին էլ որ երէկ ինկաւ երկու զինուոր Ղուկուղում , որը եւ ոստիկ կատաղեցրեց տեղական զօրքին :

Երեւանեան դռները ու Ղայրալուի ձորակից կամենում են ներս խուսել Չարսուի եւ իտալական թուրքերը բայց քարինտակեցիք ու Ղայրալուեցիք յետ են մղում նրանց : Եւ այսպէս , սաստիկ հրացանաձգութիւն է դուրսը՝ Եւրամայում եւ Ղայրալուի ձորում :

Հորունակեյի

ՌՈՒՍ ԱՆՋԻԿԸ

Իգական սեռի հարեհասիրութեան սարսուռացիւ մէկ օրինակը կուտան ռուս ուսանողուհիները :

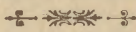
Էմիտք. Ռուսներն օրաթերթին մէջ կը կարդանք հերեհալ տողերը :

«Ն. Ռոթերտամ Գուռան» թերթի Բեդրսպուրկի թղթակիցը խօսելով Գուռանի զօրաց ըմբոստութեան մասին , կըսէ թէ անցեալ տարւոյ աշունէն սկսեալ հանրատունները լեցում են զեռաւոր ուսանողուհիներով , որոնք կը յանձնուին զինուորներու ու նաւազներու , իրենց մարմինը և պատիւը զոհելով , զանոնք յեղափոխութեան համոզելու համար :

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

ԱԻՍԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՆԱԽԱՂԱՏԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

— Միքէ' ... ես կես մարդ կտրեցայ , մրմնաց թուրքը՝ խարստալով : Փոնէ՛ ձեռքէս ... քալելու կարողութիւն չ'ունիմ :

Միքէ՛ զուրս նետուեցաւ նաւակէն ու երկու հիւրերը նաւամատոյց հանեց :

— Ես կեղծամ հանգչելու , Միքէ' , իսկ դուն բարեկամս Թառնէն առաջնորդէ եւ ըսէ՛ մշակներուն որ կերակուր տան իրեն , հրամայեց թուրքն ու բաժնուեցաւ տունին մեծ դուռնէն :

Այս երիտասարդուհիներէն շատերը այժմ բանտարկուած են , բայց իրենց բանտին խորէն դեռ կը քաջալերեն բանտարկեալ ծովային զինուորները զանոնք խորախուսելով կրակոտ խօսքերով և անոնց ըսելով թէ պէտք չէ կասկածիլ յեղափոխութեան յաղթանակի մասին :

ՕՏԱՐ ՄԱՍՈՒԼԸ ԵՒ ՆԱՅԵՐԸ

Հայոցս մասին Գալգաւս ռուս թերթին մէկ կարեւոր յօդուածը Մշակ հետեւեալ կերպով համառօտած է .

Գալգաւս լրագիրը գետեղել է մի յօդուած [նո. 168] «Հայոց հարցի շուրջը» վերնագրով , որի մէջ քննութեան է ենթարկում այդ հարցը իր զանազան կողմերով : Երկու խիստ գծեր բնորոշում են օսմանեան կառավարութիւնը , ասում է լրագիրը . առաջին , նա ապրում է ոչ իր ոյժերով , այլ ուրիշ պետութիւնների փոխադրած մրցութեամբ , երկրորդ , նա ցոյց տուեց իր կատարեալ անախկութիւնը բէֆօրմ մտնելու եւ եւրոպական կուլտուրայի սկզբունքները ըմբռնելու գործում : Առհասարակ այդ երկրի կեանքն ներքին պայմանները այնպէս են , որ ոչ մի նոր եւ թարմ բան թափանցել չեն կարող . այդ պատճառով . օսմանեան պետութեան կազմի մէջ մտնող տղա-գուլիներին վրձակը օրէցօր վատթարանում է : Մանաւանդ ծանր է վրձակը հայ ժողովուրդին , որ մի ժամանակ այնքան սիրված էր թուրք փառչահանների կողմից եւ վայելում էր տիրող տարրի հետ միասին հաւասար իրաւունքներ եւ առանձնաշնորհումներ : Հայաբնակ վիլայէթները , ուր կեանքը խիւղում էր աղբիւրի նման , դարձան աւերակների կոյտեր : Այդ աւերված տեղերի ազգաբնակիչները մասամբ կոտորվեց , մասամբ գաղթեց եւ ցրվեց երկրագնդի զոտազան անկիւնները : Եթէ տեղ տեղ եւս մնացել են հայ ընտանիքներ , նրանց կեանքը ներկայ ժամանակում ներկայացնում է միայն մի այրելահանգ էպոպէա :

Ապա հեղինակը բացատրոտ է , որ Միքէ՛ ուրախութեան չը կրցաւ իր տիրոջ բառ մը պատասխանել : Օ'հ , երջանիկ էր , որովհետեւ այդ թանկագին հիւրին հետ առանձին կը մնար... երջանիկ էր , որովհետեւ իր հոգւոյն չարչրկումը պիտի կարենար յազեցունել :

Ուստի յարգանքով մը առաջնորդեց այդ ֆաբրը տունին մէկ անկիւնը չինուած թաղմէն , որ հիւրանոցի տեղ կը ծառայէր եւ սովորաբար անձանթներու յատկացած էր :

Երբ անձանթ հիւրը հանգստացաւ ու կերակուրն ալ վերջացուց , ծերունի նաւավարը՝ չը կրնալով ից հետաքրքրութիւնը զսպել , մտեցաւ ու զոգոջուն ձայնով մը հարցուց .

— Ի՞նչ ազգ ես դուն , բարեկամս :

— Ես ֆաբրը մընեմ ... չպատասխանեց անձանթ մարդը՝ տարօրինակ ժպիտ մը սահեցնելով չրթուներին վրայ :

— Աղէ՛կ ... գիտեմ որ ֆաբրը մընեմ , ատ չէ հարցուցտես :

— Հապա՛ ի՞նչ կը հարցունես :

— Ի՞նչ ազգի պատկանիլդ :

— Ի՞մ ...

հայերի գլխաւոր սխալն այն է եղել , որ նրանք դիմել են երբեմն Ռուսաստանի , երբեմն Անգլիայի պաշտպանութեան . նրանք , հայերը , հասկացան ապագայում այդ խալը , բայց արդէն ուշ էր : Եւ իբրեւ ապացոյց , առաջ է բերում վերջերս հայ մամուլի մէջ [«Իրաւունք» լրագիր , «Մուրճ» ամսագիր] երկուցած յօդուածները , որոնց մէջ այն միտքն են արծարծվում , որ քանիցս «Մշակն» եւս յայտնել է , այն է՝ բոլոր յոյսը չը գնել Բերլինի դաշնագրի 61-րդ յօդուածի վրայ , այլ աշխատել մօտենալ թուրք ժողովուրդի եւ նրա առաջաւոր ինտելլիգենցիայի հետ , աշխատելով բացատրել նրանց , որ հայերի նպատակները եւ ձգտումները միեւնոյն են , ինչ որ թուրք աշխատաւոր մասսայի շահերը եւ ձգտումները :

Այս յօդուածը նոյնպէս ցոյց է տալիս հայոց հարցի վերաբերմամբ նոր քաղաքականութեան հետեւելու անհրաժեշտութիւնը :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԲԻՐԱՄԻՒՄ ԹԵՐԹԻ Կ.ՊՈԼՍՅԹԹԻԿԻԿԸ ԿԸ ԳՐԷ յուլիս 24 թուով .

Խեղճ հայերը . միշտ միեւնոյն կացութեան մէջ են : Հայոց Պատրիարքը որ իր հրաժարականը տուաւ , քանի որ անկարող էր հայ . Եկեղեցիի կառավարելու եւ քանի որ չէր կրնար դարձան մը տանիլ աշխկան հտառապանքին . տակաւին հրաժարած կը մնայ եւ կը սպասէ տեսնելու համար թէ յատկապէս կազմուած քննիչ յանձնախումբը ի՞նչ պիտի ընէ հայոց ցաւերուն մեղմացման համար : Յիշեալ յանձնախումբին նախագահն է ներքին գործոց նախարար Մէմուտ Բաշա , եւ անդամներն են Նէճիպ Բաշա Մէլհասէ , քաղաքապետ Ռէշիտ Բաշա , Բերայի կառավարիչ համտի պէյ եւ ուրիշ մէկ քանիներ : Այս յանձնախումբը անցեալ երեքշաբթի օր դուրսեց իր առաջին նիստը , բայց ցարդ ոչ մէկ գործնական քայլ առնուեցաւ հայ հասարակութեան պէտքերուն գոհացում տալու համար . նորէն մեծ թուով հայեր կը ձերբակալուին , ամենաչնչին պատճառով կամ կասկածով ճիշտ է որ , ինչպէս ձերբակալուած հայ լրագրագետները ազատ արձակուեցան , նոյնպէս ալ այդ ձերբակալ-

— Այո՛ :

— Գիտե՞ս թէ ֆաբրը չը պատկանիր ո՛չ մէկ ազգի :

— Ինչպէ՛ս ... հարկա՛ւ հայրէ ու մայրդ ազգի մը կը պատկանէին :

— Իրա՛ւ է ... բայց հայրս ալ ֆաբրը մընէր ...

— Բնիկ ո՞ր երկրէն ես :

— Ձեռ գիտե՛ր ... մրմնաց անձանթ մարդը գրեթէ խղճուած ձայնով մը ու չը կրցաւ արցունքը զսպել :

Ու մեքենաբար ոտքի ելլելով , մօտեցաւ ծերունի նաւավարին , բռնեց անոր երկու ձեռքերն եւ մրմնաց .

— Միւր Սխալա՛ր ... միթէ՛ չը ճանչցար դիմ :

— Աւազակապետ ... գոչեց ծերունին ու զոգոջալով գրկեց անոր հաղթմարմինը : Բայց դուն հո՞ս ... Աստուած իմ ...

Ֆաբրը , որուն Աւազակապետ անուն տուած էր նաւավարը , հառաչանք մը հանեց բերնէն ու թօթովեց .

— Սիրելի Միւր Սխալա՛ր , ատեն չէ մէկիկ մէկիկ կեանքս պատմութիւնն ընել ... հիմակ քանի մը տեղեկութիւններ տո՛ւր ինձի : Նախ , ինչ-

եալները՝երկար ատեն վար չեն դրուիր բայց սոսկ բանտ տարուին իսկ բաւական է որ սարսափ յառաջ գայ այս տառապնալ ժողովրդեան սրտին մէջ :

Դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ տա կարծիքը կը տիրէ թէ , ինչպէս ասկէ առաջ փորձերը տեսնուած են , ներկայ յանձնախումբն ալ հայոց ի նըպաստ ոչինչ պիտի ըլլէ , մանաւանդ որ դիտենք թէ անդամները ի՞նչ տեսակ մարդիկ են :

Ուրեմն , բոլոր այս բաներէն վերջ զարմանալու չէ , եթէ մէկ օրէն միւսը նորէն տիւնաւթը գործի սկսի ի Պօլիս : Ռուսաստանի դէպքերը պէտք էր դասըլլային մեր կառավարչներուն :

ՊՈԼԿԱՐԻՈՑ ՆԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՆԵՐՈՒՆ ՆԱՍՏԱԳՈՒՄԱՐԸ

Մրագրէն ետքը , վրձարանութեան զրուեցաւ զպրոցներու ներքին կանոնադրը : Պատշաճ կը համարենք՝ քանի մը խօսք ընել անոր մէկ քանի կետերուն մասին :

Դպրոցական տարեշրջանը 10 ամիս է . դասաւանդութիւնները պիտի սկսին սեպտեմբեր 1ին եւ պիտի վերջանան յունիս 10ին : Դասախօսութիւնները 45 վայրկեան պիտի տեսնեն նախակրթարաններուն մէջ , եւ կէս ժամ՝ մանկապարտեզներուն մէջ :

Ուսուցիչը պարտաւոր է պատշաճաւոր մտնել դասարան եւ ժամօժանկալից մանկավարժութեան պահանջներուն համեմատ դասախօսել , Նիշերը պիտի վերցուին : Ուսուցիչը , իբրեւ հոգեբան , պիտի ուսուցնասիրէ տղուն ֆիզիքական մտաւորական եւ բարոյական վրձակը , եւ , երեք ամիսը անգամ մը . իր ուսուցմանը ընթացքը արդիւնքը պիտի նշանակէ վրձակացոյցի մը մէջ , զոր պիտի ղրկէ տղոց ծնողներուն կամ պաշտպաններուն :

Համագումարը՝ նկատելով որ տարեկան քննութիւնները վնասակար եւ հակամանկավարժական են , միաձայն որոշեց վերցնել զանոնք : Գործադիր ժողովը , առաջին առթիւ , այս որոշումը պիտի հաղորդէ՝ պաշտօնական թերթին միջոցաւ՝ թէ՛ ծնողներուն ու թէ՛ հոգաբարձութեանց : Վարժա-

պէս եղած է որ այս հրէշ թուրքին ջով ծառայութեան մտած ես եւ ինչպէ՛ս կըլլայ որ յաջողած ես քու ազգութիւնդ ծածկելու , յետոյ , ու՛ր է Սիրվարդ , ու՛ր է Տէր Օհան , ու՛ր է Վազգէնի մայրը ...

Միւր Սխալար լեցում էր ու հոգւոյն զառնութիւնը թափելու համար սկսաւ հեծկտալ ու արտասուել :

— Կը պաղատե՛մ , Աւազակապետ , թ'ոչ որ արցունքը պարպուի հոգիէս , մրմնաց Միւր Սխալար , Ախ , գիտնայի՛ր թէ որչա՛փ կարօտեցայ քեզ , որչա՛փ մտածեցի քու մասիդ եւ որչա՛փ ատեն լացի : Ու հիմակ որ դէմս կը գտնուիս , հիմակ որ գրկիս մէջ ես ու կը ճանչնամ հակալ Աւազակապետը կը կարծեմ թէ աչքիս կերեւի ու երազ մընէ որ կը խաբէ դիմ :

— Ո՛չ միւր Սխալա՛ր երազ մը չ'է ... իրաւ է որ քու գրկիդ մէջ Աւազակապետը կը գտնուի , որուն ջայլերը քսան եւ չորս տարիներէ իվեր Աստուած կ'առաջնորդէ :

Միւր Սխալար սրբեց արցունքներն ու մրմնաց .

— Կոտորածէն ետքը կորսուեցուցի

բանի մը վիճակին վրայ որոշ գաղափար կազմելու համար, պէ՞տք է մի-թէ անպատճառ ամառուան անտառները տաքերուն սպասել, ինչո՞ւ միշտ չհե-տաքրքրուիլ դպրոցով, ինչո՞ւ անոր կոնակի վրայ բաց դռնէն ներս չմտնել ամէն ատեն՝ հասկնալու համար թէ ի՞նչ կ'ընեն ուսուցիչները եւ տղաքը։

Մարմնական պատիժը իսպառ պիտի վտարուի հայ վարժարաններէն։ Ուսուցիչը, պատիժ մը տուլէ առաջ, պէտք է որ ի նկատի առնէ տղուն խառնուածքը, ֆիզիքական զարգացումը, ընտանեկան պայմանները, եւ հարկ է որ միշտ խուսափի չափազանցութիւններէ։

Պուշկարիոյ հայ ուսուցչական մարմիններէն անոնք՝ որոնք Եկ'ընդոգնին ուսուցչական Միութեան կազմական կանոնադրը եւ դպրոցական ներքին կանոնադրը եւ կ'ունենան Համագումարին մէջ մշակուած Մարզրին ոգոյն եւ ուղղութեան համապատասխան ծրարագիր, կ'ընդունուին Միութեան մէջ։

Յառաջիկայ Պատգամաւորական Ժողովին պիտի հրաւիրուին նաեւ Ռուսականիոյ հայ վարժարաններու ուսուցչական մարմինները։

Նկատենով որ, առայժմ, կարելի պիտի չըլլայ տարբեր անձերէ ընտրել գործադիր եւ խմբագրական մարմինները, որոշուեցաւ այնպիսի անձեր ընտրել որոնք կարենան երկու պաշտօն կատարել։ Ոոստի գաղտնի քուէարկութեամբ, գործադիր մարմնոյ անգամ ընտրուեցան՝

- Տեար Ս. Ապագան ատենապետ
» Մ. Պետրոսեան անենադպիր
» Մ. Գուլազարդեան գանձապետ
» Ս. Հինտլեան խորհրդական
» Ա. Գուլումեան »
Խիբազրական մարմնոյ անգամ ընտրուեցան՝
Տեար Վ. Տաքէսեան խմբագիր
» Կ. Պիտեան մշակական աշխակից.
» Ս. Ապագան »
» Մ. Գուլումեան »
» Ս. Հինտլեան »
Օր. Իքս »

Ուսուցչական Համագումարը, իր վերջին նիստին մէջ, նկատելով որ Վառնայի Ուսուցչական Մարմնոյ քանի մը անգամներ չեն պատասխանած Ռուսաճուրի Ուսուցչական Մարմնոյն փողով իրենց ուղղուած կրկնակի հրաւերներուն եւ չեն մասնակցած Հա-

մաժողովին այնպիսի պայմաններու մէջ անգամ երբ ամեն դիւրութիւն ունեցած են, նշաւակեց զիրենք՝ իբրեւ ուսուցչական պարտականութեանց հանդէպ անփոյթներ եւ իրենց կոչման անգիտակիցներ։

Համագումարը վիճարանութեան առարկայ ըրաւ նաեւ բողոքագիրը այն երեք վարժուհիներուն՝ որոնք անցեալ տարեշրջանին հրաժարեցուցուած էին Վառնայի վարժարանի հոգաբարձութեան որոշմամբ։

Համագումարը յարմար դատեց 9 հոգիէ բաղկացած յանձնախմբի մը անաչառ քննութեան ենթարկել սոյն խնդիրը։

4 օգոստոս 1906

Վառնա

ԿԻՍՆ

ԱՐԵՒԵԼԷ

ԼՈՅՍ՝ ՏԵՍՍԻՒՒ մեր տպարանին ՀԱ. ՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԴՐԱՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ մեծագիր [մետր 1—1, 25] քարտէզը ԱՐԵՒԵԼԷ վերնագրի տակ, Այս քարտէզը յատկապէս պատրաստուած է ազգային վարժարաններու եւ վաճառականական գրասենեակներու համար։ Մասնաւոր խնամք տարուած է տպագրութեան մաքրութեան եւ տառերու յստակութեան։ Եթէ զանազան գոյներով կ'որոշուին բոլոր դրացի տէրութեանց երկիրները։ Գարտեզին մէկ անկիւնը կայ նաեւ Կ. Պոլսի մասնական քարտէզը։ Իսկ հարաւակողմը զանազան սիւնեակց մէջ դրուած են օգտակար վիճակագրական տեղեկութիւններ։

Գինն է ֆր. 5— ոս. 2 տոլ. 1:

Մեր հասցէն է

Հայկական տպարան

Ս. Ղանար Վեհեթիկ (Իտալիա)

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԴԱՍԵՐ

Յառաջիկա տարուայի համար Ազգ. վարժարանների մէջ ո'րեւէ պաշտօն ստանձնած չլինելով՝ կուղենայինք մասնաւոր դասեր տալ Հայերէնէ եւ ֆրանսերէնէ։

Հմայեակ խուչպուլեան

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ազգային թերթերու մէջ կը կարդանք թէ Արմաշի դպրավանքին խնամակալութեան հաշիւներէն հասկցուած է որ այդ հաստատութեան հասոյթները միշտ անբաւական եղած են ծախքերը փակելու։ Եւ Ունեճեան Աբիկ էֆ. և եղբայրը տարին երէ իվեր շարունակած են իրենց անձնական քսակէն գոցելու ամսական 40 ոսկիի բացը, և այդպէս մինչեւ հիմա 8000 ոսկի նպաստած են Ամաշի Դպրաւանքին։

Աբիկ էֆ. Ունեճեանի ուրիշ շատ բարեգործութիւններն ալ վաղածանօթ ըլլալով մեզ եւ շատերու, անհամբեր կը պատենք որ անոր սպանման մէջ պատասխանատու եղողները ինքնարդարացման փաստերին ներկայացնեն, եթէ երբէք ունին այդ ուժը ունեցող փաստեր, ոչ թէ ձրի զրպարտութիւններ։

— Աղէքսանտրիոյ կառավարութիւնը Առաջնորդարան հրահանգ ղրկած է ամեն գործ անկախ թողուլ մինչեւ Պողոս փաշա Նուպարի Եգիպտոս վերադարձը, երբ առաջնորդական խնդիրները օրինաւորապէս պիտի կարգադրուին։

— Կովկասի արկածեալներուն նպաստելու համար Աղէքսանդրիոյ մէջ հանգանակիչ մասնախումբ մը կազմուած է, որ նուիրատուի դրութեամբ եւ մասնաւոր տուամարով գիւմուսներ պիտի ընէ թէ Աղէքսանդրիա եւ թէ ներքին գաւառները։ Բարթոլոմէ փաշա 200 անգլ ոսկի տուած է, ուրիշներ. 50, 30, 20 ոսկի գումարներով կը մասնակցին հանգատակութեան։

ձեզ, Փուճ տե'ղ ու'ր երթալնիդ իմանալ ուղեցի. բայց չը յաջողեցայ։ Միեւնոյն ատեն սիրտ չըրի որ արտասահման անցնէի, թողնելով ետիք սիրական աղջիկիս գիրեզմանն ու վաճականին չիբիքը։ Թո'ղ մեռնիմ... սակայն ա'յն պատելի հողին վրայ մեռնիմ ուր թափուած էր անոնց աւրիւնը։ Եւ որպէսզի կասկածներու տեղի չը տաւ, յանձն առի նաւավարութեան մտնել աս ճիւղով թուրքին տունը։ Նպատակը երկու էր, երբ այս գարշիլի սեմերէն ներս մտայ, նախ որ կուգէի թշուառ ու աքսորանքի դատապարտուած հայու մը վրէժը լուծել։ Եւ ասո'յ անոր օրուան հացի կարօտ մնացած ընտանիքին ծառայութիւնը մատուցանել։

— Ինչ կերպով... ընդհատեց Աւագակապետը խորին հետաքրքրութեամբ մը։

— Մտիկ ըրէ՛. ասկից ութը ամիս առաջ բանտարկուեցայ, որովհետեւ մուրացկանի հագուստով համարակեր էի քաղաք մտնել, շարունակեց Միքո Ախպար։ Բանտին մէջ ծանօթացայ այս

հոյակապ տունին տերով, որ յիսուեն անցած հայ մընէր։ Եւ երթալով այնքան մտերմացանք իրարու որ ստիպուեցաւ իր թշուառ կեանքին պատմութիւնն ընել ու յայտնել թէ՛ «Ախոռին կից եղող շէնքին տակը, երկու հաստ սիւներու մէջնեղ, տուգ մ'ոսկի քաղած եմ, որ ընտանիքիս ու երկու անչափահաս աղջիկներուս ամբողջ ապագան է։» Այս գաղտնիքին յայտնութենէն ամիս մ'ետքը՝ յանկարծ աքսորուելու հրաման մ'եկաւ եւ, առանց սպասել տալու, Պէնկաղի ըսուած տեղը խրկեցին։ Եւ երեք ամիս ալ բանտը մնացի։ Վերջապէս երկար բարակ հարձակումներէ մ'անպարտ արձակեց զիս։ Զը համբերեցի... ուղղակի հոս եկայ. բայց տեսայ որ այն գարշիլի թուրքը գրաւուած էր անոր տունն ու կալուածներն, առարկելով որ զբաւ տուած էր իրեն ու օրինաւոր պարտաւորակներ կային ձեռքը։ Ան ատեն ուրիշ ճար չըկար. ինքզինքս քիւրտ մը ձեւացուցի ու նաւավարի պաշտօն մ'ուղեցի անկից, իմանալով որ նաւավարը ճամբուած էր հայ ըլլալուն հա-

մար։ Մարդը չը մերժեց։ սակայն դրամով գուրս բերել անհնար եղաւ։

— Ինչու համար, հարցուց Աւագակապետը։

— Անոր համար որ այդ շէնքը հարեմանոցին յատկացուած է։ Ո'վ կըրնայ անոր սեմէն ոտք ներս դնել։

— Խիստ լաւ, ու'ր կը բնակի հիմակ այդ աքսորուած մարդուն ընտանիքը։

— Մօտակայ գիւղ մը։

— Տեսակցութիւն ունեցած ես շայդ ընտանիքին հետ։

— Գանի մ'անգամ մինչեւ գիւղ գացի, սակայն չը համարձակեցայ տուներին մտնել։ Յետին ծայր չքաւորութեան մէջ կապրին անոր կիներն ու երկու աղջիկները։

— Մտիկ ըրէ՛, Միքո Ախպար գրամին գործը կարգադրելը զեւրինէ։ Կը մնայ քիչ մ'առաջ հարցումներուս պատասխանը։ Խօսէ՛... տեղեկութիւն մ'ունի՞ս անոնց մասին։

— Սիրվարդ ընտանիքով հեռացած է. իսկ Տէր Օհան աղէկ վիճակ մը չ'ունի։

— Վեհ. Կաթողիկոսը Օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեւ Գահիրէ հիմնուաց Հայ, Բարեգործ, Ընդհ. Միութեան, Այո Միութեան Մասնաճիւղեր կը կազմուին եղբր Բարիզ, Մոնպէթր, Նիւ Եօրք եւ ուրիշ կեդրոններ։ Միութիւնը 3500 ոսկի ձգած է Բրէտի Լիօնէ դրամարունը։

— Ռուսական Բոլանիոյ մայրաքաղաքին Վարչակայի մէջ մեռած է Տիգրիսցի 50 ամեայ բժիշկ մը Ալէքսանտր Ա. Տէր-Յարութիւնեան որ իր ամբողջ ինչքը կտակած է էջմիածնի վանքին։ Իր հարուստութիւնն է կարսի մէջ երկու տուն և 15000 ըուպլի պատրաստ դրամ։ Հանգուցեալի կտակին տրամադրութիւնն է Թրքահայաստանի մէջ դպրոց մը բանալ։

— Գանձակ նահանգի թուրքերը, նոյնպէս ալ հայերը իրարու դէմ պայքօտ հրատարակած ըլլալով, մեծապէս թուրքերը փաստեր են, հայերուն փաստը աննշան է կըսուի։

— Շուշիի թուրք ներկայացուցիչները խնդրած են Պագուի թուրք մեծահարուստ Թաղեփէն որ հոնկէ յանձնախումբ մը ղըրկուի Շուշի։ Թաղեփէ պատասխանելով, իր ուրախութիւնը յայտնել է հաշտութեան համար, բայց պատգամաւորութիւն մը ղրկուիլ անհնար է համարել, քանի որ զօրավար Կօլոշապով Շուշի կը գտնուի և յոյս է յայտնել թէ քննութիւն բացուի և զօրավարը ետ կանչուի։

Մ Շ Ա Կ

Օրաթերթ քաղաքական, գրական

Բաժնեգիրն՝ Եւրոպայի համար 30 ֆր. Ամերիկայի համար 6 տոլար, Պարսկաստանի եւ Ռուսաստանի համար 10 ռուպլ տարեկան։
Հասցէ՝ Խնքագրութիւն «Մ Շ Ա Կ» (Կովկաս)։

— Պատճառը։
— Է՛հ, ծերութեան օրերու մէջ քաղած տառապանքներն այլեւս ընկճած են զինքը։ Միշտ հիւանդ է։ Եկեղեցական արարողութիւնը չը կրնար կատարել... Գալով Վազգէնի մօրը, լսեցի որ բանտարկուած է՝ խելքը կորսուեցուցած վիճակի մը մէջ։ Ահա՛ քեզի տխուր լուրերը...։

Աւագակապետը պահ մը լռեց։ Հոգեկան դառնութիւնը մտաւ ստուէրի մը պէս պատկերուեցաւ անոր վեհ կերպարանքին վրայ ու ներքին ճիգ մը խղիւղեց զինքը։ Նայեցաւ իր դէմը գտնուող բարի մարդուն աչքին մէջ, ուր արցունքը լեցուած էր ու կը յորդէր, նայեցաւ անոր աչքերու հասակին վրայ... նայեցաւ, այո՛, ու գողգողալով ըսաւ։

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՎԱԹ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Աօն ճգնմա կիւնիւ Սուլթան տահա հաւաթտա օլտըղընը կսպաթ իթմէք իշիւն՝ ճամիէ կեթֆ միշ. վու պապտէ Սթաֆպօլտան շէօլլէ պիւթիւրիմիշ տիր:

Պու ճոմա կիւնիւ Սէլէմըդը րէսմի իճրա օլլընտը. Սուլթան գաբութինէ պիւրիւնմիշ էօլլէքի երկրոր անճագ կէօրիւնիւր ըտը. ճամիէ կիւրմէսինտէ քէնրիսինէ պալիւնըդ կէլտի. ալլընլար գըսաճա իճրա օլտընուպ. Սուլթան յապուգ Երլտըղա տէօնտիւ:

— Սթաֆպօլտա Բում բաթրիքի թարաֆընտան՝ Պուլկարիա տա էօլլէն Բումլար իշիւն Ֆէնէրտէքի պէօլիւկ քիլիստէ տուաւտան սօնրա՝ Բումլարըն պուկար քիլիստէսինէ հիւճիւմ իտէճէքլէրինի Պապը Ալի տսւլմուշ օլուպ. լաղըմ կէլէն թէտպիրլէրի էլէ ալմըշ տըր:

— Սթաֆպօլտաքի, պուկար վէքիլի Մ. Նաչվիշ Սաթրաղամիլէ կէօրիւնմէսինտէ, Ահմեթ Գըրկընընտան նաշի բաշա շիտտէթլի պիր լիսան գուլլանմըշ. Մ. Նաչվիշ իտէ՝ Ահմեթ վուգաաւընա Բումլար սէպէպիլէթ վէրտիլէր տէմիշ. վէ քէգա Մաթէթօնեա տա Բում չէթալարը թիրք հիւքիւմէթի գապթ իթմէյուպ. իքի միլէթ պէյնիստէ խուսումէթին արթմասընա Պապը Ալիի մէսուլ կէօթէրմիշ տիր:

— Բում բաթրիքի պիւթիւն Բում քիլիստէսինէ թահրիթաթ Եօլլալուպ Պուլկարիա տա էօլլէն Բումլարըն իսթրահաթը Բումհի իշիւն Հոգեհանգիստ այնը իճրա իսթիմէսինի էմր էլլէմիշ տիր:

Բաթրիքին պու Եօլտա թէտ պիրի Ալլահա տուա իթմէք իշիւն օլմալուպ. իլլա պիթիւն Բում միլլէթինին Պուլկարիա գարշը խուսումէթինի թահրիգ մաղսէտինէ մէպնի օլտըղը աշիքեար տըր. Ասրըմըղա մէգհէպ ալիաթ օլմուշ տըր:

— Մաթէթօնիա տա Բում չէթալարը շիտտէթլէ թաաղիպ իթմէք իշիւն էմր վէրիւմիշ տիր. Սէլանիք վիլաէթինտէ 60 քիշիլիք պիր Բում չէթաւընըն պիւթիւն մահվ օլընտըղընը Հիւմի բաշա Պապը Ալիյէ պիւթիւրմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Իլան օլտընտըղը իւզրէ, Ֆիլիպէտէ բաղար կիւնիւ պէօլիւկ միթիւկ թէճէմիւ օլընտը. 50, պին քիշիլէ եագըն գալապալըդ թօըլանտը, հիւքիւմէթին էլէ ալտըղը թէտպիրլէր սաէսինտէ թէճալիւլաթ վէ գարըշըղըդ

գուհուր իթմէտի. Նուգթ իտէնէրտէն պիր գաշը Մաթէթօնիա տա Պուլկարիա գարշը իճրա օլընալէլէն զօլլումլարա աւըլ սէպէպ թիրք հիւքիւմէթինի կէօլթէրուպ. անա գարշը մուհարէպէ աշըլմասընը իթտապ իթմիշէր:

Միթիւկին գարալարը շուհաթալարտան իպարէթ տիր. Պէրլին աշտնամէսինին 23 ինճի մատտէսինին իճրասընը թալէպ էլլէմէք:

Բում չէթալարը մաթէթօնիա տա տէվամ իթտիքէ՝ Եուլանիստան իլէ սիյասի իւնասէպաթը գաթ իթմէք:

Գապահաթլը Բումլարը սինօրտան տըշարը գուվմագ:

Մուրցստէք իսլահաթ ճէտվէլիւնի գանի օլմամագ:

Հիւքիւմէթ պու գարալարըն իճրասընա չալըշմագ իտէ, անա գարշը պիր Եօլ թուլմագ:

Չարաբաուղրայանլարա հիւքիւմէթտէն մուսվէնէթ օլընմագ:

— Ահմեթտա եանմըշ օլան 816 խանէլէրին հիւքիւմէթ թարաֆնտան եէնիտէն եաըլմասընա վիւքէլա մէճիւի գարար վէրմիշ տիր:

ԲՈՒՍԻԱ

Թիֆլիստէն օգոստ. 19 թարիլի թէլէկրաֆ պիւթիւրիյօր, Վանկէզու գաղասընտան խապէր ալընտը քի՝ ճիվար իւշ գաղալարտան թաթարլար կէլէրէք Գարաքիլիսէյէ հիւճիւմէ՝ Էրմէնիլէրտէն 18 քիշի էօլտիւրմիւշէր, չօգ միւլքէր խարապ իթմիշէր վէ պիր չօգ քիմէսնէլէրի եարէլէմիշէր. Տիկէր պիր թաթար չէթասը տախի գաշագ նաթիանըն րահպէրլէկի իլէ Գանուսագա վէ սայիր քէօլէրէ հիւճիւմ իտուպ տէհչէթլի ճիւնայէթլէրտէ պուլուճմուշ տըր:

— Պէրլին—Կալկասիա տա գարըշըղըդ եէնիտէն արթմըշ, ժէնէրալ Տէվէրէնին աւքէրինէ Բիւրսիլահ թաթար պէօլիւկէրի գարշը գօյմագտա, պիր գաշտէֆա աւքէրլէ վուրուշմուշլար. Բումլար իշպու գալկալարտա թօը գուլլանմալա մէճպուր օլմուշլար:

— Բօլօնիա տա իսթիլալըլար, պօմպալար իսթիմալը իլէ 50 քիշի գատար բօլիս մէմուրլարը թէլէքի իթտիլէր. աւքէրլին միւտալէլէսի իւզէրինէ քէնտիլէրինտէն տախի իքի միսլի թէլէք օլընմըշ տըր:

— Գրօնշթատ ըստնընտա միւտթէհիմ օլանլարտան 200 քիշի մահքիւմ օլտըլար, պուլլարըն էքսէրէսի էօլիւմէ վէ էպէտի իահպուսիլէթէ մահքիւմ տըրլար:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

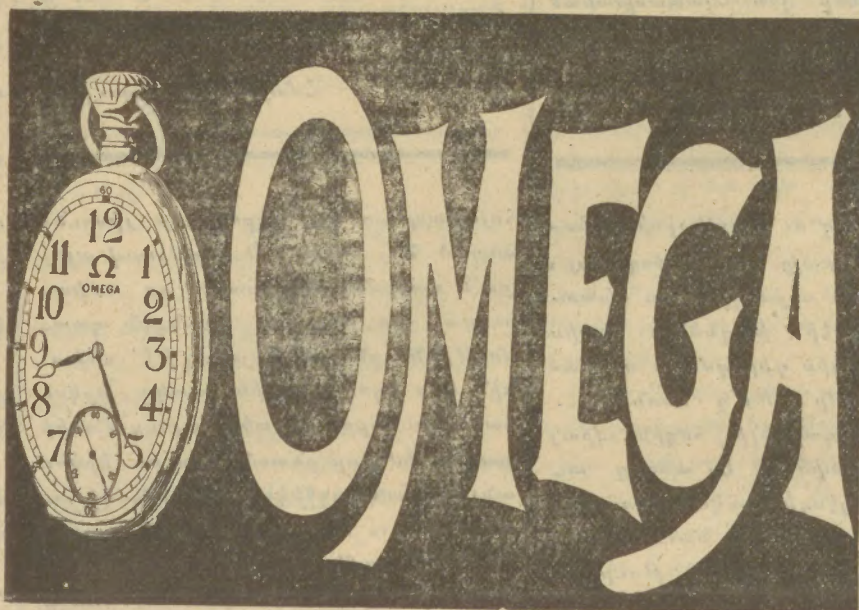
— Կէշէն կիւն աճէմ Շահը պիր ֆէրմանլէ Մէճիլի Մէպուսան (Երեսփոխանական ժողով) թէշքիլինի էհալիյէ էմր ու ինսան էլլէտի: Իշպու Մէճիլիստէ հէր պիր սընըֆտան, աւըլգատէ, րուհանի, թիւճար, էհլի սանաւթ վէ սաիրէ իշթիւրաք իտէճէքլէր. Մէմալիքին թէրազըըն էհալիլին իսթրահաթը իշիւն գանուլ լայիհէլէրի թէրթիպ իթմէք հագգընա հայիլ օլան պու Մէճիլիսի գարալարը Սաթրաղամըն վասիթաւը իլէ Շահըն րէյ ու թաստիգինէ թագաթիմ օլընտըգտան սօնրա իճրայա գօնուլաճաղար:

Շուհալտէ Աճէմիստանըն տախի իտարէի մէշուլթէ (սահմանագրական վարչութիւն) ուսուլինէ կիրմիշ օլմասը մէսէրիէթիմիլի մուհիպ օլմուշ տըր:

— Թէհրանտա ինկիլիլ սէֆարէթհանէսինէ սըղընմըշ օլան 15000 քիշիտէն 100 քիշի գատար գալուպ՝ տիկէրլէրի քէնտի հիւսնիւ րիզալարը իլէ չըգմըշլար տըր. սօֆթալար վէ սէյիտլէր տախի Ղուստան ալտէթ իթմիշ օլուպ, իսթիլալաթ թէսքին օլուճմուշ, տիւքեանլար աշըլմըշ տըր: Հիւքիւմէթ իսլահաթըն թէտպիրի իլէ մէշղուլըմըշ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Աթինտա Պուլկարիա տա էօլլէն Բումլարըն Բումհի իշիւն քիլիստէ հոգիհանգիստ իճրա օլընտը, պիւթիւն վիւքէլա հէյէթի վէ չօգ աւգէր գապիթլիւրի հաղըր պուլընտըլար:

ԹԱԿՈՐ ԹՕՍՊՐԵԼԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԱՌՆԱ

Բարիգու ժընէվի եւ Պուլքէլիցուցահանդէսներուն մէջ մեծագոյն պարգեւներ ստացող ու համաշխարհային գնահատման բարձրագոյնին արժանացող այս ժամա, ցոյցի գործարանը «ՕՄԷԿԱ» իրօք իր անունը արգարացուցած է իր ճարտար մարտիաւոր կատարելագործութեանց վերջին աստիճանին ՕՄԷԿԱ ին հասցնող հաստատութիւնը:

Այս հռչակաւոր Գործարանին ներկայացուցիչն է Տ. Յակոբ Թօսպըղզեանի վաճառատունը, ուր կը գտնուին «ՕՄԷԿԱ» ժամացույցներու բոլոր տեսակները, ոսկեայ, արծաթեայ եւ պողպատեայ ամեն չափէ ու մեծութենէ. Գրիւնը ԶԱՓԱԻՐՈՐ:

Կը գտնուին նաեւ Պուլկարիոյ բոլոր կարեւոր ակնավաճառներու եւ ժամացործներու քով:

— Կիրիտ գօմիսէրի բրէնս Եօրկի գաթիէն իսթիֆասընը վէրմիլտիր. բրէնսին իսթիֆասընա սէպէպ ատանըն Եուլանիստան իլէ պիրլէյմէսինէ տէվլէթլէրին րազի օլմամասը տըր:

Բէվայէթէ կէօրէ, իթալիա գըրալընը ագրէպասընտան գօնթ տը թօրէնօ թային իթմէք իսթէնիւրմիշ իտէտէ գօնթ գապուլ իթմէմիշ տիր. Գարաաղ բրէնսինին քիւլիւկ մախտուճընա թէքլիթ օլընմըշ իտէտէ օտէ գապուլ իթմէմիշ. Զիրա կիրիտ էհալիսի Բում գալմընա մէնսուպ օլտըղը կիպի սայիր միլլէթտէն կիտէճէք գօմիսէրէ հիւսնի գապուլիլէթ վէրմէյէճէկի աշիքեար տըր:

ՕԹԷԼ ՍԱՆՍՈՆ

ԱՂԵՐՍԱՆ ՏՐԻԱ

Ճումի քեպաւաի դէն քիւ 18

Տիրա Ս. Շէքերեանի վարչութեան տակ գտնուող այս ծովեզերեայ եւ օդաւտ պանդօղը իր մաքրութեամբ եւ ամեն կատարելութեամբ յանձնարարելի է մէր հայրենակիցներուն: Այցելու՛ն հոն կը գտնէ նաեւ մաքուր ճաշարան մը արեւելեան եւ եւրոպական ճաշակով մաքուր եւ համաթամ կերակուրներով. Գրիւնը չափաւոր են:

Одговорникъ А. Курбетянъ

редакцията Д. Тодоровъ С-но—Варна